



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze jako soud pro mládež ve veřejném zasedání konaném dne 13. července 2023 v Praze v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Pavly Augustinové a soudců JUDr. Vladimíra Krále a JUDr. Milana Štejra projednal **odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové a obžalovaného** [REDACTED], narozeného [REDACTED] proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích jako soudu pro mládež ze dne 12. 4. 2023, č. j. 63 Tm 1/2023-1388, a rozhodl

takto:

I. Z podnětu obou odvolání se **napadený rozsudek** podle § 258 odst. 1 písm. e), f), odst. 2 tr. ř. **zrušuje ve výroku o trestu a v adhezních výrocích týkajících se poškozených** [REDACTED] narozené [REDACTED], a [REDACTED] narozeného [REDACTED].

II. Podle § 259 odst. 3 tr. ř. se **znovu rozhoduje tak, že**

obžalovaný [REDACTED], narozený [REDACTED] se **při nezměněném výroku o vině odsuzuje** podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 1 trestního zákoníku a § 54 odst. 1, 2 trestního zákoníku k úhrnnému výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání **25 (dvaceti pěti) let**.

Podle § 56 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku se obžalovaný pro výkon tohoto trestu zařazuje do věznice se **zvýšenou ostrahou**.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu se obžalovanému ukládá povinnost zaplatit jako náhradu nemajetkové újmy za způsobené duševní útrapy 751 780 Kč poškozené [REDACTED], narozené [REDACTED] bytem [REDACTED], a [REDACTED] Kč [REDACTED] narozenému [REDACTED] bytem [REDACTED] a to k rukám matky nezletilého.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu se tito poškození se zbytkem uplatněného nároku odkazují na řízení ve věcech občanskoprávních.

Jinak zůstává napadený rozsudek beze změny.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích jako soudu pro mládež ze dne 12. 4. 2023, č. j. 63 Tm 1/2023-1388, byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným dvěma skutky:

1) Jako mladistvý proviněním vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. j) tr. zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku v jednočinném souběhu s proviněním neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku a proviněním ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku. Těchto provinění se podle skutkových zjištění soudu prvního stupně dopustil tím, že dne [REDAKCE] 2021 v době kolem 23.50 hodin v osobním motorovém vozidle značky Škoda [REDAKCE], registrační značky [REDAKCE], označeným [REDAKCE] a řízeným poškozeným [REDAKCE], narozeným [REDAKCE] za situace, kdy seděl na zadní sedačce jako zákazník, ve snaze získat majetkový prospěch s rozmyslem spočívajícím ve výběru místa i způsobu útoku s cílem usmrtit poškozeného, vyndal z batohu kuchyňský nůž o celkové délce 235 mm s délkou čepele 125 mm a šířkou čepele 22 mm a poškozeného za jízdy tímto nožem napadl tak, že útok vedl opakovaně do oblasti pravé strany krku poškozeného a snažil se ho bodnout. V útoku nožem pokračoval i poté, co se poškozenému podařilo vozidlo zastavit. Snažil se ho bodnout do oblasti břicha, čemuž se poškozený aktivně bránil tím, že levou rukou chytil čepel nože a pokoušel se nůž přetahováním vytrhnout z ruky obžalovaného. Následně se obžalovaný přesunul uličkou mezi sedadly ze zadní části vozidla na místo spolujezdce vedle poškozeného a napadl ho údery pěstí a kopy do oblasti hlavy, přední části hrudníku, horních i dolních končetin, přičemž těmito útokům se poškozený bránil vykrýváním rukama. V průběhu potyčky se poškozenému podařilo otevřít přední dveře, zády vypadl z vozidla na zem a od vozidla utekl pronásledován mladistvým, který za ním pár set metrů běžel, ale nedostihl ho. Tímto jednáním mladistvý způsobil poškozenému ve výroku napadeného rozsudku podrobně popsaná poranění (oděrky na pravé straně krku, v horní části levé poloviny hrudníku a na přechodu hrudníku a břicha vlevo, hematom v pravém podbřišku, hematom na levém očním víčku, řezné rány levé ruky, oděrky pravého předloktí a dolních končetin), která si vyžádala operační zákrok v Nemocnici [REDAKCE]. Ke smrti poškozeného nedošlo díky jeho aktivní obraně z důvodů nezávislých na jednání mladistvého, který se poté, co mu poškozený utekl, vrátil zpět k vozidlu a odjel s ním, ačkoli nebyl držitelem řidičského oprávnění a ačkoli byl ovlivněn návykovými látkami. Dechovou zkouškou přístrojem Dräger byl u mladistvého krátce po nehodě zjištěn pozitivní výsledek 0,08 promile alkoholu a testem na návykové látky testerem DrugWipe 5 SP pozitivní výsledek na látku [REDAKCE]. Následně při testu vzorku odebrané krve byla zjištěna hladina alkoholu 0,06 promile [REDAKCE] a 19,4 ng/ml [REDAKCE]. Po ujetí cca [REDAKCE] km po pozemní komunikaci číslo [REDAKCE] v době kolem 0.10 hodin dne [REDAKCE] 2021 s vozidlem havaroval, protože při průjezdu mírné pravotočivé zatáčky nepřizpůsobil rychlost jízdy dopravně technickému stavu pozemní komunikace a přejel do protisměrné části komunikace a mimo komunikaci, přitom poškodil 3 směrové sloupky, dopravní značku a následně narazil přední částí vozidla do stromu, vozidlo se přetočilo kolem své osy a poškodilo ocelová svodidla. Před opuštěním vozidla, které zůstalo na střeše mimo komunikaci, se mladistvý zmocnil ve vozidle uložených a v rozsudku vyjmenovaných věcí v celkové hodnotě 6 369 Kč, finanční hotovosti 3 291 Kč a 330,50 €, platebních karet [REDAKCE] a [REDAKCE] znějících na jméno poškozeného [REDAKCE], blíže specifikovaných ve výroku rozsudku, plastového pouzdra s doklady a různých osobních dokladů poškozeného. Poškozenému [REDAKCE] způsobil odcizením vozidla v hodnotě 85 000 Kč a věcí v něm uložených škodu v celkové výši 91 369 Kč. Dopravní nehodou byla na vozidle poškozeného způsobena škoda ve výši 63 200 Kč. Poškozením dopravní značky a dopravních zařízení přivodil mladistvý škodu ve výši 11 132 Kč Krajské správě a údržbě silnic Vysočiny, příspěvkové organizaci.

2) Jako dospělý zvláště závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. h), i) tr. zákoníku, který podle skutkových zjištění soudu prvního stupně spáchal tím, že dne [REDACTED] 2022, tj. v době, kdy už byl trestně stíhán pro výše popsané provinění vraždy, v přesně nezjištěné době od 18.50 hodin do 19.50 hodin cca [REDACTED] km severozápadně od centra města [REDACTED] po předchozím uvážení spočívajícím ve výběru místa útoku a opatření si útočné zbraně, přišel vyzbrojen kuchyňským nožem o celkové délce 245 mm a s ochrannými umělohmotnými rukavicemi na ruku na předem prostřednictvím sociální sítě Facebook Messenger smlouvenou schůzku s poškozeným [REDACTED] narozeným [REDACTED] a poté, co poškozeného pod záminkou společného kouření marihuany vylákal do lesního porostu, na něj zaútočil připraveným nožem, kterým mu zasadil nejméně jedenáct bodnožných ran s délkou bodných kanálů až 120 mm do oblasti levé poloviny krku a nad levým klíčkem. V důsledku toho došlo u poškozeného [REDACTED] ke kolapsu levé plíce, prokrvácení mezihrudí, defektu osrdečníku, mnohonásobnému protěti velkých cév krku a hrudníku a jeho smrti, jejíž bezprostřední příčinou byl hypovolemický šok po bodnožných poraněních krku a hrudníku. Obžalovaný se následně zmocnil věci z majetku poškozeného, a to nejméně přenosného reproduktoru značky BOOM BASS černé barvy v hodnotě 1 000 Kč, mobilního telefonu značky Huawei, model [REDACTED] v hodnotě 300 Kč.

2. Za sbíhající se provinění a zvláště závažný zločin krajský soud obžalovaného odsoudil podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 a 54 odst. 1, 2 tr. zákoníku k úhrnnému výjimečnému trestu odnětí svobody na 28 let, pro jehož výkon ho podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou, a podle § 70 odst. 2 písm. a), odst. 3, 4 tr. zákoníku k trestu propadnutí věci, a to 2,86 g sušené rostlinné hmoty. Podle § 99 odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zákoníku obžalovanému dále uložil ochranné psychiatrické léčení v ambulantní formě.

Krajský soud rozhodoval také v adhezním řízení a podle § 228 odst. 1 tr. ř. zavázal obžalovaného, aby nahradil poškozeným:

- [REDACTED] narozenému [REDACTED] škodu ve výši 53 200 Kč a nemajetkovou újmu za vytrpěné bolesti ve výši 85 137,75 Kč, za ztížení společenského uplatnění ve výši 163 816 Kč a za způsobené duševní útrapy ve výši 1 000 000 Kč, vše s úrokem z prodlení ve výši 15% od právní moci rozsudku do zaplacení,
- Krajské správě a údržbě silnic Vysočiny, příspěvkové organizaci se sídlem Kosovská 1122/16, 586 01 Jihlava škodu ve výši 11 132 Kč,
- [REDACTED] narozené [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou 756 780 Kč,
- [REDACTED] narozenému [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou [REDACTED] Kč,
- [REDACTED] narozenému [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou 250 000 Kč
- [REDACTED] narozené [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou 250 000 Kč,
- [REDACTED] narozenému [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou 150 000 Kč,
- [REDACTED] narozené [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou 150 000 Kč,
- [REDACTED] narozené [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou 150 000 Kč,
- [REDACTED] narozené [REDACTED] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy částkou 150 000 Kč
- poškozené České republice – Ministerstvu spravedlnosti [REDACTED] Kč z titulu poskytnutí peněžité pomoci poškozenému [REDACTED] narozenému [REDACTED]

3. Citovaný rozsudek napadli odvoláním podaným v zákonné lhůtě státní zástupkyně a obžalovaný.
4. Státní zástupkyně odvolání podala v neprospěch obžalovaného proti výroku o vině skutkem pod bodem 2) a proti výroku o trestu odnětí svobody. Vadu napadeného výroku o vině spatřuje v tom, že krajský soud do právní kvalifikace nepromítl majetkový motiv vraždy jako okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby podle § 140 odst. 3 písm. j) tr. zákoníku. Konstatovala, že obžalovaný v průběhu trestního stíhání neuvedl motiv, který jej vedl k usmrcení poškozeného, přičemž ze skutkových zjištění nesporně vyplývá, že usmrcením poškozeného pro sebe získal majetkový prospěch, neboť si z místa činu odnesl jeho věci, a to přenosný reproduktor a mobilní telefon se SIM kartou. K tomu státní zástupkyně připomněla, že trestní zákoník nelimituje naplnění uvedeného kvalifikačního znaku minimální výší získaného prospěchu, protože sama skutečnost, že pachatel byl k vraždě motivován materiálním ziskem svědčí o tom, že si nevážil lidského života a má k němu zcela bezohledný postoj.
5. Výměru uloženého trestu odnětí svobody státní zástupkyně označila za nepřiměřeně mírnou a nevystihující dostatečně škodlivost jednání obžalovaného, který byl veden zvláště zavrženíhodnou pohnutkou a provedl skutky zvláště zavrženíhodným způsobem, což svědčí o jeho morální bezcitnosti, sobectví a pohrdavému postoji k lidskému životu. Připomněla, že obžalovaný agresivním, bezcitným a likvidačním způsobem zaútočil proti dvěma osobám a každý z jeho útoků naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu vraždy. Vzhledem k charakteru trestné činnosti, jejím následkům a postoji obžalovaného ke skutkům a jejich následku setrvala na důvodnosti původního návrhu obžaloby, aby mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 30 let.
6. Proti zbývajícím výrokům (o vině skutkem pod bodem 1, o trestu propadnutí věci, o ochranném opatření a výroky adhezní) státní zástupkyně nemá námitek.
7. Odvolacímu soudu státní zástupkyně navrhla, aby napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. d), e), odst. 2 tr. ř. zrušil ve výroku o vině druhým skutkem a ve výroku o trestu a aby sám podle § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl, že se obžalovaný u druhého skutku shledává vinným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. h), i), j) tr. zákoníku a odsuzuje podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. ř. a § 54 odst. 1, 2 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 30 let, pro jehož výkon se podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařazuje do věznice se zvýšenou ostrahou, za současného uložení trestu propadnutí věci, ochranného léčení a povinnosti k náhradě škody, v nichž by zůstal rozsudek nalézacího soudu nezměněn.
8. Obžalovaný odvoláním, které za něj zpracoval obhájce, napadl oba výroky o vině a výrok o úhrnném trestu odnětí svobody. Výslovně uvedl, že všechny zbývajcí výroky včetně výroků adhezních pokládá za správné.
9. Vadu výroku o vině pod bodem 1 spatřuje obžalovaný v právním posouzení skutku jako provinění vraždy, namísto provinění loupeže podle § 173 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku. Provedené dokazování podle něj neskýtá dostatečný podklad pro závěr soudu prvního stupně, že obžalovaný jednal s rozmyslem poškozeného usmrtit. Zopakoval svou obhajobu, že po bolestivém rozchodu s přítelkyní se rozhodl skoncovat se svým životem, a to tak, že se zabije v autě. Motivem útoku na [REDAKCE] vozidla [REDAKCE] poškozeného [REDAKCE] byla snaha opatřit si pro splnění svého úmyslu jeho automobil. O tom, že se nejednalo o předem promyšlený plán usmrtit poškozeného podle obžalovaného nejlépe vypovídá samotné provedení činu a charakter poranění, které poškozený fakticky utrpěl. Trvá na tom, že prvotní bodnutí vedl do oblasti ramene a útočil se zavřenýma očima, protože měl strach a byl nerozhodný. Zjištěné oděrky na krku poškozeného této verzi svědčí lépe než verzi obžaloby, že chtěl poškozeného usmrtit bodnutím do krku. O tom, že jeho cílem nebylo poškozeného usmrtit, vypovídá i to, že v následné potyčce už nůž nepoužíval. Pokud poškozeného pronásledoval směrem od vozidla, bylo to jen ve snaze ho zastrašit, aby se na místo činu nevracel, nikoli jej dohnat a usmrtit. Nebyla vyvrácena ani jeho obhajoba, že pokud skutečně došlo k zamknutím dveří vozidla na straně řidiče, což nebylo najisto postaveno, šlo jen o náhodu, a že poškozeného pronásledoval jen 3 až 4

metry, načež se vrátil k vozidlu. K tvrzení poškozeného o tom, že musel dvakrát stisknout klíčku dveří a že obžalovaný za ním běžel několik stovek metrů je v tomto směru nutné přistupovat s vědomím, že byl vyděšený a v důsledku toho mohl vnímat události zkresleně. Z žádného důkazu pak nevyplývá, že by obžalovaný předem zvažoval výběr místa a způsob útoku. Místo, kde k incidentu došlo, není ničím výjimečné nebo pro útočníka výhodné. Zdůraznil, že pokud by chtěl skutečně poškozeného usmrtit, měl k tomu dostatečnou příležitost už ve vozidle a těžko by se mu to mohlo nepodařit, protože poškozený byl o 30 let starší, fyzicky slabší, seděl před ním a nic netušil.

10. K rozporům, na které krajský soud poukázal při hodnocení výpovědi obžalovaného, odvolatel uvedl, že nešlo o rozpory nijak podstatné. Zdůraznil, že byl při své první výpovědi v extrémně náročné situaci, šoku a špatném psychickém stavu a že má bez psychické zátěže tendence používat ve svých vyjádřeních nadnesené a neadekvátní výrazy typu „jsem od 13 let [redacted] prosí lidé mne nemohou pochopit“, které působí nepřesvědčivě a jako vychloubání. Fakticky chtěl soudu jen sdělit, že umí dobře řídit a že jeho chování nebylo v pořádku. Pokud jde o nesrovnalosti jeho výpovědi ohledně grilování, návštěvy příbuzných v [redacted] nebo setkání s kamarády v [redacted], jedná se o drobné nepřesnosti, pro které nelze jeho tvrzení odmítnout jako nevěrohodná.
11. Krajskému soudu obžalovaný dále vyčetl, že neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by svědčily pro závěr o zavinění ve formě rozmyslu ve smyslu § 140 odst. 2 tr. zákoníku. Zopakoval, že způsob provedení činu vypovídá o tom, že se chtěl „pouze“ zmocnit vozidla, nikoliv poškozeného usmrtit, natož promyšleným způsobem.
12. V návaznosti na uvedenou argumentaci k právnímu posouzení skutku pod bodem 1 pak ve vztahu k výroku o vině skutkem pod bodem 2 namítl, že nebyl naplněn znak opětovného úmyslného usmrcení podle § 140 odst. 3 písm. h) tr. zákoníku.
13. Výrok o úhrnném výjimečném trestu odnětí svobody obžalovaný napadl pro jeho nepřiměřenou přísnost. Krajskému soudu vytknul, že jednoznačně upřednostnil odstrašující stránku trestu, a naopak zcela upozadil jeho výchovnou funkci, přestože obžalovaný první skutek spáchal jako mladistvý a druhý ve věku blízkém věku mladistvých. Odvolacímu soudu navrhl, aby ustanovil nového znalce z oboru psychologie, který by posoudil aktuální psychický stav obžalovaného a zaměřil se na prognózu jeho resocializace a možnosti nápravy. Od posledního znaleckého zkoumání totiž uplynula delší doba, obžalovaný je nyní na samém prahu dospělosti, svých činů lituje a ve vazbě došlo k zásadní změně jeho hodnotové orientace. Stal se věřícím, má kritický náhled na svůj dosavadní způsob života a ve spolupráci se svou rodinou chce odčinit následky svých zločinů alespoň finanční kompenzací poškozeným. Proto také plně akceptuje ostatní výroky napadeného rozsudku a proti adhezním výrokům odvolání nepodal.
14. Odvolacímu soudu obžalovaný navrhl, aby poté, co zruší výroky o vině, skutek pod bodem 1 právně posoudil jako provinění loupeže podle § 173 odst. 1, 2 písm. b) tr. zákoníku a z právní kvalifikace skutku pod bodem 2 vypustil zvlášť přítěžující okolnost spočívající v opětovnosti podle § 140 odst. 3 písm. h) tr. zákoníku a aby mu uložil mírnější úhrnný trest odnětí svobody.
15. Ve veřejném zasedání oba odvolatelé setrvali na výše uvedených odvolacích námitkách i návrzích na způsob rozhodnutí odvolacího soudu. Odvolání druhé strany navrhli jako nedůvodné zamítnout. Obhájce obžalovaného navíc poukázal na to, že po vyhlášení napadeného rozsudku obžalovaný, který nerozporuje adhezní výroky a má je za správné a důvodné, zaplatil 5 000 Kč jako náhradu nemajetkové újmy poškozeným [redacted] narozené [redacted] a nezletilému [redacted] narozenému [redacted]. Tvrzenou skutečnost doložil kopiemi obrazovky zachycující dvě platby prostřednictvím mobilní aplikace [redacted] [redacted] ve výši 5 000 Kč na účet [redacted] patřící [redacted] s variabilními symboly odpovídajícími datumům narození jmenovaných poškozených. V jednacím síni přítomný otec obžalovaného pak na výzvu soudu potvrdil, že jde o platby, které zaslal ze svého účtu, neboť je rozhodnutý podle

svých možností pomáhat synovi s úhradou soudem prvního stupně akceptovaných adhezních nároků poškozených. K věci se osobně vyjádřil také poškozený [REDAKCE], který ocenil upřímnou omluvu, které se mu dostalo před zahájením odvolacího řízení od rodičů obžalovaného, a uvedl, že s nimi jako otec dvou dětí soucítí a že k obžalovanému necítí žádnou zášť. Jen doufá, že se ve výkonu trestu napraví a po svém propuštění nebude nebezpečný životu a zdraví jiných lidí. Obžalovaný [REDAKCE] vyjádřil lítost nad tím, že se dopustil závažné trestné činnosti a nyní mu hrozí, že až do svých padesáti let bude žít ve vězení. Zdůraznil, že v průběhu vazby se stal zvěstovatelem svědků Jehovových a že Jehova odpustí hříchy tomu, kdo jich upřímně lituje. Omluvil se přítomnému poškozenému [REDAKCE] i nepřítomným pozůstalým po poškozeném [REDAKCE].

16. Vrchní soud v Praze jako soud pro mládež neshledal podle § 253 tr. ř. důvod k zamítnutí či odmítnutí podaných odvolání, a proto podle § 254 odst. 1, 3 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadených výroků o vině a trestu i výroku o ochranném opatření a výroků adhezních, které mají v napadených výrocích o vině svůj podklad a oba odvolatelé proti nim mohli odvoláním brojit. Zabýval se i správností postupu řízení, které těmto výrokům předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, přihlížel jen tehdy, pokud měly na správnost napadených výroků vliv. Po takto provedeném přezkumu dospěl k závěru, že odvolání nejsou důvodná.
17. K řízení před soudem prvního stupně ze strany odvolatelů žádné výtky nezazněly a vrchní soud v doposud proběhlém trestním řízení nezjistil procesní pochybení, která by mohla negativně ovlivnit zákonnost a správnost napadených výroků. Stručně lze konstatovat, že orgány činné v přípravném řízení i soud prvního stupně postupovaly podle ustanovení trestního řádu a potažmo zákona o soudnictví ve věcech mládeže (pozn. podle § 73 odst. 1 písm. a) z. s. m. se v tomto řízení ovšem neuplatnila zvláštní ustanovení týkající se trestního stíhání mladistvých zakotvená v druhé hlavě uvedeného zákona), která mají zajistit právo obžalovaného na spravedlivý proces s dominantními kontradiktorními rysy a která současně poskytují maximální ochranu obětem projednávaných skutků.
18. Obžalovaný v odvolání navrhnul doplnit dokazování novým znaleckým posudkem zaměřeným na prognózu jeho resocializace. Argumentoval svým věkem a tím, že od posledního znaleckého zkoumání uplynula delší doba, přičemž v průběhu výkonu vazby zásadním způsobem změnil svůj náhled na spáchané skutky vlivem toho, že se obrátil na víru náboženské společnosti svědků Jehovových. Vrchní soud tomuto návrhu nevyhověl. Obžalovaný byl v přípravném řízení vyšetřen dne [REDAKCE] 2022 jako mladistvý a dne [REDAKCE] 2022 jako dospělý [REDAKCE]. Znalkyní z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie se specializací na pedopsychiatrii, [REDAKCE] znalcem z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie a [REDAKCE] znalkyní z oboru školství a kultura, odvětví psychologie. Všichni jmenovaní znalci byli vyslechnuti u hlavního líčení konaného dne 11. dubna 2023, kde bez váhání setrvali na svých jasně formulovaných a řádně odůvodněných závěrech o nepříznivé prognóze resocializace obžalovaného, které uvedli ve svých samostatně vyhotovených znaleckých posudcích, i poté, co jim bylo obhajobou předestřeno, že obžalovaný ve věznici „našel nový způsob života“, protože se „dal na víru“, přičemž v době, kdy jej osobně vyšetřovali v přípravném řízení, nepřikládal náboženství žádnou váhu, a sám obžalovaný jim sdělil, že od doby, kdy spáchal projednávané skutky „ušel kus cesty a ví, že už by nic podobného neudělal“ (srovnej protokol zachycující průběh hlavního líčení na č. l. 1366-1371 tr. spisu). Znalkyně psychologka na vyjádření obžalovaného dokonce reagovala přímo tak, že ji jen potvrdilo správnost prezentovaných znaleckých závěrů (o přítomnosti vícečetných negativních kriminogenních faktorů reálně snižujících perspektivu prosociálního vývoje obžalovaného, mezi které patří jeho neschopnost cítit vinu, lítost, nulitní funkční svědomí, absence soucitu – viz č. l. 1171 tr. spisu), neboť „opět je to jen o něm samém a nikoli o obětech“. Vzhledem k uvedeným zjištěním se opatření dalšího posudku ke zkoumání prognózy resocializace

obžalovaného jeví odvolacímu soudu nedůvodným a zjevně nadbytečným. Především během tří měsíců, které od výsledků znalců uplynuly, nemohlo u obžalovaného dojít k žádné zásadní změně, a navíc, jak se na to nezávisle na sobě shodli oba znalci psychiatři, obžalovaný trpí trvalou smíšenou poruchou osobnosti s dominujícími charakteristikami emoční nestability a narcismu (podrobněji viz č. l. 1123 a 1211 tr. spisu), která není výrazněji léčebně ovlivnitelná a užíváním adekvátních psychofarmak lze dosáhnout pouze zmírnění rizikového jednání.

19. Pro úplnost vrchní soud dodává, že sice není oprávněn hodnotit odborné závěry znalců, ovšem z obsahu všech tří výše zmíněných znaleckých posudků je zřejmé, že jsou náležitě odůvodněny a podloženy obsahem nálezu. Znalci přihlédli ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, a jejich závěry nejsou ve vzájemném rozporu ani v rozporu s výsledky ostatních důkazů. Odůvodnění jednotlivých znaleckých posudků odpovídá pravidlům logického myšlení. Každý z těchto posudků současně splňuje formální náležitosti předepsané zákonem č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, a jeho prováděcí vyhláškou č. 503/2020 Sb., o výkonu znalecké činnosti (viz č. l. 1096-1127, 1182-1212, 1131-1179 tr. spisu).
20. Pochybnosti nemá vrchní soud ani o správnosti a úplnosti skutkových zjištění soudu prvního stupně popsaných ve výroku napadeného rozsudku a podrobněji rozvedených v jeho odůvodnění. K odvolání obžalovaného, který namítl nesprávný způsob hodnocení důkazů, o které soud prvního stupně opírá svůj právní závěr o subjektivní stránce skutku pod bodem 1), vrchní soud připomíná, že v souladu se zásadou bezprostřednosti a ústnosti je na soudu prvního stupně, před nímž jsou důkazy bezprostředně prováděny, aby z nich vyvozoval závěry významné pro tvorbu skutkových zjištění a v návaznosti na to i závěry o zavinění, neboť přestože jde o úvahu právní, musí mít svůj podklad ve zjištěném skutkovém ději. Odvolací soud je oprávněn a povinen přezkoumat způsob, jakým byly provedené důkazy hodnoceny, jakož i to, zda vývody soudu prvního stupně jsou logické a přesvědčivé a zda při hodnocení provedených důkazů postupoval soud prvního stupně v intencích ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., tj. zda některý z provedených důkazů nepominul a zda na základě zákonně opatřených a v hlavním líčení řádně provedených důkazů učinil závěry, jež se jeví jako přesvědčivé a netrpí logickými rozpory. Zde je na místě zdůraznit, že pokud postupoval soud prvního stupně při hodnocení důkazů podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech podstatných okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu a učinil logicky, odůvodněné a úplné skutkové závěry, nemůže odvolací soud jeho rozsudek zrušit jen proto, že sám na základě vlastního přesvědčení by tytéž důkazy hodnotil s jiným do úvahy přicházejícím výsledkem. V takovém případě totiž není možné napadenému rozsudku vytknout žádnou vadu ve smyslu § 258 tr. ř. (shodně rozhodnutí publikované ve Sb. rozh. tr. pod č. 53/1992).
21. V projednávané věci nezbyvá vrchnímu soudu po seznámení se se spisovým materiálem a s argumentací soudu prvního stupně, která se řídí pravidly obecné i právní logiky, než konstatovat, že soud prvního stupně žádnému ze zákonně opatřených a provedených důkazů nepřiznal váhu, která by mu nepřináležela, a všechny správně a nezkresleně interpretoval. Žádný z důkazů neopomněl vzít v potaz. Odůvodnění napadeného rozhodnutí je přesvědčivé, logické a bez jakýchkoli vnitřních rozporů. Je z něj jasné patrné, jaké úvahy vedly soud prvního stupně k vysloveným skutkovým závěrům popsaným pod body 1 a 2 výroku o vině a jak se vypořádal s obhajobou obžalovaného, který sice plně doznává kvalifikovanou formu úmyslu v případě usmrcení poškozeného [REDAKCE] (skutek pod bodem 2), ale popírá vražedný úmysl u prvního skutku a tvrdí, že poškozeného nožem napadl pouze s cílem zmocnit se jeho auta, ve kterém chtěl spáchat sebevraždu, a srozuměn byl maximálně s tím, že mu ublíží na zdraví (viz odst. 32 a 33 odůvodnění rozsudku).
22. Při absenci doznání pachatele je nezbytné při rozhodování o formě zavinění usuzovat z toho, jak se tato vnitřní složka projevila v jeho jednání navenek. Rozhodná jsou zejména zjištění o intenzitě útoku a způsobu jeho vedení, o předvídatelnosti možných následků takového jednání, ale také vnímání daného stavu ze strany poškozeného. V případech usmrcení s rozmyslem nebo po

předchozím uvážení (tzv. premeditace) se nejedná o zvláštní druhy úmyslu, ale jen o pojmy vymezující zvláštní kvalifikační okolnost v případech úmyslného usmrcení, jež přistupuje k úmyslu a kvalifikuje tento druh zavinění jako závažnější. U předchozího uvážení jde o situaci, kdy si pachatel před spácháním činu zváží rozhodující okolnosti provedení činu, včetně zvolení místa a doby spáchání, použití zbraně či jiného prostředku vhodného pro usmrcení jiného s cílem, aby došlo k jeho úspěšnému provedení, tedy jinými slovy si čin z hlediska jeho provedení tzv. naplánuje. Nevyžaduje se však, aby byl plán pachatele detailní, stačí plán "primitivní". Trestná je i příprava takového činu.

23. Soud prvního stupně u výroku pod bodem 1 zcela důvodně opřel závěr o subjektivní stránce pokusu provinění vraždy spáchané s rozmyslem o skutečnosti vyplývající z výpovědi poškozeného [REDAKCE]. Tento přeživší svědek podrobně a věrohodně popsal útok i okolnosti, za kterých k němu došlo a nic nesvědčí o tom, že by přitom záměrně zkresloval jednání obžalovaného ve snaze mu přitížit. U veřejného zasedání poškozený ostatně přesvědčivým způsobem konstatoval, že k obžalovanému i přes traumatizující zážitek s ním necítí zášť. Je si vědomý jeho nízkého věku a soucítí s jeho rodiči. Výpověď poškozeného je pak podpořena celou řadou dalších důkazů, na které soud prvního stupně správně poukázal (viz odst. 8 až 15 odůvodnění rozsudku). Zejména lze zdůraznit znalecký posudek z oboru zdravotnictví odvětví soudního lékařství, z něhož je zřejmé, že zjištěná poranění na těle poškozeného odpovídají aktivnímu útoku ze strany druhé osoby, a to působením ostrého i tupého typu násilí, a svědčí současně o aktivní obraně poškozeného. To přesně odpovídá popisu útoku, jak jej podal poškozený, včetně toho, že chytil rukou čepel nože. Poškozený dále vypověděl, že obžalovaný útok nijak slovně nedoprovázel, z jeho jednání ale nabyl nezvratného dojmu, že jej chce usmrtit. Potyčku s ním vnímal jako boj o svůj život, stejně jako následný útěk před obžalovaným, který ho pronásledoval ještě stovky metrů, než to vzdal. Uvedl také, že ačkoli přední dveře u řidiče nikdy nezamýká, byly zamčeny zevnitř tzv. kolíkem, který byl v dosahu vzadu sedícího obžalovaného, z čehož si pro sebe dovodil, že mu obžalovaný chtěl zamezit opuštění vozidla.
24. Již to, že obžalovaný na poškozeného zaútočil nečekaně ze zadního sedadla klasickým kuchyňským nožem, který běžně s sebou nenosil a neměl k tomu racionální důvod ani předmětného večera, že nůž vytáhl až krátce před útokem z batohu, kde jej měl uschován, a že se pro útok v nočních hodinách rozhodl na úseku silnice mimo obec, vypovídá o tom, že před tím, než na poškozeného zaútočil, provedl obžalovaný racionální analýzu dané situace. Jinak řečeno, že k rozhodnutí usmrtit poškozeného dospěl na základě úvahy a nešlo o spontánní útok v afektu či v obdobném stavu. O tom, že poškozeného chtěl usmrtit a nikoli jen zahnat od vozidla, vypovídá zvolený způsob útoku – obžalovaný se totiž snažil bodnout poškozeného zezadu do krku, kde, jak je obecně známo, se nachází velké tepny, žíly, hrtan, průdušnice, tedy životně důležité struktury, nožem s délkou čepele 12,5 cm. Jen díky tomu, že poškozený rychle zareagoval na podezřelý pohyb obžalovaného, který se k němu přisunul, a prudce vozidlo zastavil, se prvotní útok nožem obžalovanému nezdařil a obžalovaný mezi sedadly přepadl dopředu. Poškozenému výrazně pomohlo také to, že k útoku nožem došlo během jízdy při špatné viditelnosti a poškozený měl krk krytý zdvihnutým límcem mikiny (vysvětlil, že tak činil z opatrnosti vždy, pokud klient seděl na zadním sedadle). Obžalovaný pak v útoku pokračoval a nožem se snažil poškozeného bodnout do břicha, tedy opět do oblasti, kde jsou uloženy životně důležité orgány. Tomu poškozený zabránil tím, že chytil čepel nože. Obžalovaný následně razantně kopal poškozeného do jeho hrudníku a poté, co se poškozenému podařilo otevřít dveře u řidiče a snažil se z místa činu utéct, jej pronásledoval stovky metrů. Popsané jednání rozhodně nevypovídá o tom, že by obžalovaný chtěl poškozeného jen zpacifikovat, aby se mohl zmocnit jeho auta. Naopak svědčí o úmyslu poškozeného usmrtit.
25. K odvolacím námitkám obžalovaného směřujícím proti výroku o vině pod bodem 1 vrchní soud nad rámec argumentů soudu prvního stupně, se kterými se ztotožnil, dodává, že poškozený sice nepochybně byl ve stresu, protože se bál o svůj život, ale rozhodně z toho nelze dovozovat, jak

to účelově činí obhajoba, že pronásledování jen v řádu metrů si v paměti zaměnil za celé stovky metrů. Zejména pokud jinak jeho verze o průběhu útoku v zásadních rysech přesně odpovídá verzi obžalovaného u hlavního líčení, z čehož je jasné, že si poškozený prožitou událost, kterou na rozdíl od obžalovaného nemá důvod jakkoli zkreslovat, vybavuje i přes strach, který tehdy měl, nezkresleně. Vrchní soud neakceptoval ani argument obžalovaného, že pokud by chtěl poškozeného usmrtit, nepochybně by útok vedl jinak. K tomu, že útok zůstal ve stádiu pokusu, z čehož obžalovaný čerpá podklad pro svou obhajobu, že poškozeného usmrtit nechtěl, je potřeba připomenout, že se tak nestalo z vůle obžalovaného, nýbrž proto, že obžalovaný se rozhodl využít překvapení a na poškozeného zaútočil nožem zezadu v době, kdy jím řízené vozidlo bylo ještě v pohybu a poškozený byl chráněn zadním opěradlem i opěrkou sedadla a měl vyhrnutý límec mikiny. Navíc obžalovaný útočil v nočních hodinách na silnici mimo obec, tedy při snížené viditelnosti uvnitř vozu, a nemohl předvídat rychlou reakci poškozeného, který už v okamžiku, kdy se k jeho sedadlu obžalovaný posunul, vytušil nebezpečí a vozidlo prudce zabrzdil. Obžalovaným tvrzený úmysl poškozeného jen zahnat od vozidla, je pak v rozporu s faktickým počínáním obžalovaného, který v okamžiku, kdy poškozený utekl od vozidla, namísto toho, aby do vozidla nasednul a odjet s ním, poškozeného pronásledoval ještě několik set metrů, než mu poškozený utekl. V souvislosti s tím vrchní soud konstatuje, že poškozený je sice výrazně starší než obžalovaný, ovšem je zjevně fyzicky zdatný (byl osobně účasten veřejného zasedání), byl na rozdíl od obžalovaného, který byl intoxikován alkoholem a marihuanou, byl střízlivý a nadto jednal v zátěžové situaci, takže logicky vyvinul při běhu maximální úsilí hnán strachem o svůj život. Vrchní soud odmítl také námitku obžalovaného, že subjektivní stránka provinění vraždy byla zpochybněna znalkyní psychologkou [REDAKCE] která uvedla, že motivačním cílem obžalovaného byla v tomto případě snaha získat vozidlo poškozeného. Snaha obžalovaného přisvojit si vozidlo poškozeného totiž rozhodně nevylučuje, že jako prostředek k realizaci tohoto cíle zvolil usmrcení majitele vozidla. Ostatně jmenovaná znalkyně současně jasně konstatovala, že obžalovaný je osobnostně nastaven tak, že je schopen použít k dosažení svých zájmů jakýchkoli prostředků bez ohledu na jejich přiměřenost a mravní kvalitu, tedy i vědomě odstranit překážku k získání vozidla likvidací jeho majitele. K poslední námitce obžalovaného směřující proti výroku o vině, že rozpory v jeho výpovědích, kterými soud prvního stupně argumentoval v neprospěch věrohodnosti jeho obhajoby, byly dány tím, že poprvé vypovídal v pro něj psychicky extrémně náročné situaci, vrchní soud konstatuje, že i hlavní líčení je nepochybně pro obžalovaného psychickou zátěží a pokud zde vypovídal jinak, soud prvního stupně na rozpory v jeho tvrzeních poukázal zcela důvodně. Navíc se tyto rozpory týkaly především skutku pod bodem 2, jehož popis ve výroku o vině obžalovaný v odvolání nijak nezpochybnil.

26. Vycházejí z výše uvedených zjištění a skutečnosti, že vadu nezjistil ani u sbíhajících se provinění spáchaných v jednočinném souběhu s proviněním vraždy pod bodem 1 výroku o vině, vrchní soud shledal právní kvalifikaci skutku pod bodem 1 správnou.
27. U skutku pod bodem 2 výroku o vině obžalovaný brojil při popírání subjektivní stránky pokusu provinění vraždy podle § 21 odst. 1 a 140 odst. 2, 3 písm. j) tr. zákoníku, kterým byl uznán vinným v bodě 1) výroku o vině, proti kvalifikačnímu znaku opětovnosti podle § 140 odst. 3 písm. i) tr. zákoníku. S ohledem na výše uvedené závěry týkající se právního posouzení prvního skutku vrchní soud této námitce nepřisvědčil a připomíná, že pod pojmem opětovně se rozumějí případy, kdy pachatel trestný čin vraždy opakuje, tedy jde o vícečinný souběh trestných činů podle § 140 tr. zákoníku, a není třeba, aby za takový čin byl pachatel již pravomocně odsouzen. Není rovněž důležité, zda některý z činů posuzovaných z hlediska opětovnosti byl pokusem nebo přípravou k trestnému činu vraždy.
28. Pokud jde o zbývající znaky základní a kvalifikované skutkové podstaty zvláště závažného zločinu vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. h), j) tr. zákoníku, kterou byl obžalovaný v bodě 2 uznán vinným, nebyly odvoláním zpochybněny, a proto postačí stručně odkázat na výpověď

obžalovaného u hlavního líčení a na důkazy, které jeho doznání podporují (zejména kamerové záznamy městského systému v [REDAKCE] zachycující obžalovaného při cestě na místo činu a zpět a kamerové záznamy z prodejny, kde obžalovaný nakupoval latexové rukavice). Obžalovaný uvedl, že ještě předtím, než odešel na schůzku, kterou si s poškozeným [REDAKCE] domluvili prostřednictvím sociální sítě Facebook Messenger, si připravil nůž a natáhl si na ruce jednorázové latexové rukavice s vědomím, že poškozeného usmrtí. Přineseným kuchyňským nožem pak poškozeného v lesním porostu, kam ho vylákal pod záminkou společného kouření marihuany, celkem dvanáctkrát velkou či alespoň střední silou bodnul do oblasti krku, přičemž poškozený měl po celou dobu útoku zachovány životní funkce a útoku obžalovaného se nijak nebránil (viz závěr znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství k příčině smrti a zraněním poškozeného o vitální reakci u všech zjištěných poranění). Soud prvního stupně jednání obžalovaného posoudil jako vražedný útok spáchaný po předchozím uvážení a se zvlášť vysokou mírou brutality vymykající se z rámce běžného u většiny trestných činů tohoto druhu. Vrchní soud s tímto závěrem souhlasí. Znak spáchání činu „zvlášť surovým způsobem“ není v trestním zákoně přesně definován. Představuje především ty okolnosti, které charakterizují použité násilí z hlediska vnějšího, a současná rozhodovací praxe ho vykládá jako takové spáchání trestného činu, které svou surovostí výraznou měrou přesahuje obvyklou míru surovosti, která je nutně obsažena v každém jednání zakládajícím znaky trestného činu vraždy. V projednávaném případě se obžalovaný na vraždu chladnokrevně připravil a bezbranného a útok neočekávajícího poškozeného usmrtil extrémně vysokým počtem ran devastujících tělo poškozeného. Lze poukázat i na to, že sám obžalovaný svůj čin vnímal jako mimořádně surový.

29. Vrchní soud se neztotožnil s odvolací námitkou státní zástupkyně směřující proti tomu, že soud prvního stupně oproti podané obžalobě skutek pod bodem 2 výroku o vině neposoudil podle § 140 odst. 3 písm. j) tr. zákoníku. Závěr soudu prvního stupně, že nebylo dostatečně spolehlivě prokázáno, že obžalovaný poškozeného usmrtil, aby se mohl zmocnit jeho věcí, plně respektuje základní zásadu trestního stíhání *in dubio pro reo* (v pochybnostech ve prospěch obviněného), která stanovuje povinnost soudu rozhodovat ve prospěch obžalovaného, pokud o jeho vině existují pochybnosti, které nelze odstranit, a to je právě posuzovaný případ. Státní zástupkyni lze sice přisvědčit v tom, že obžalovaný poškozenému poté, co jej usmrtil, prokazatelně vzal přenosný reproduktor a mobilní telefon, stejně jako s ní lze souhlasit v tom, že ani nepatrný prospěch, který z toho obžalovaný měl, sám o sobě neodůvodňuje nepoužití zvlášť přitěžující okolnosti podle § 140 odst. 3 písm. j) tr. zákoníku a že vražda pro velmi malý majetkový prospěch vypovídá o zcela bezohledném postoji k lidskému životu, ovšem jen z toho, že obžalovaný si po usmrcení poškozeného odnesl jeho věci, nelze s potřebnou mírou jistoty dovozovat, jak to bez další konkrétní argumentace činí státní zástupkyně v odvolání, že obžalovaný poškozeného usmrtil už s předem pojatým úmyslem získat tím pro sebe majetkový prospěch. Obžalovaný tuto motivaci popírá, přestože k predikovanému usmrcení poškozeného zvlášť surovým způsobem se plně doznává, a předmětné věci pro něj byly snadno dostupné i jinak na rozdíl od vozidla, kterého se chtěl vraždou zmocnit u skutku pod bodem 1.
30. V návaznosti na výrok o vině, přezkoumal odvolací soud výrok o úhrnném trestu. Stručně lze shrnout, že obžalovaný brojil odvoláním proti jeho nepřiměřené přísnosti neodrážející podle jeho mínění dostatečně specifika trestání mladistvých a osob blízkých věku mladistvým. Státní zástupkyně se naproti tomu domáhala zpřísnění výjimečného trestu odnětí svobody podle § 54 odst. 1, 2 tr. zákoníku na samou horní hranici 30 let s poukazem na vysokou škodlivost trestné činnosti obžalovaného, který byl veden zvlášť zavrženíhodnou pohnutkou a provedl skutky zvlášť zavrženíhodným způsobem, což svědčí o jeho morální bezcitnosti, sobectví a pohrdavému postoji k lidskému životu.
31. Vrchní soud k tomu připomíná, že prvního skutku se obžalovaný dopustil ve věku [REDAKCE] let, tj. jako mladistvý, kterému obecně nelze uložit výjimečný trest v podobě uvedené v § 54 tr. zákoníku, neboť u něj platí zvláštní úprava ukládání přísnějšího trestního opatření uvedená

v § 31 odst. 3 z. s. m. V případě, že mladistvý spáchal provinění, za které trestní zákoník dovoluje uložení výjimečného trestu, a že povaha a závažnost takového provinění je vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu provedení činu, k zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému následku mimořádně vysoká, může soud pro mládež uložit mladistvému odnětí svobody na 5 až 10 let, má-li za to, že by odnětí svobody v rozmezí uvedeném v § 31 odst. 1 z. s. m. (tj. do 5 let) nepostačovalo k dosažení účelu trestního opatření. Podmínky pro toto mimořádné zpřísnění trestního opatření jsou formulovány obdobně jako u výjimečného trestu odnětí svobody na doživotí [§ 54 odst. 3 písm. a), b) tr. zákoníku], ovšem okruh provinění, za něž lze uložit takové trestní opatření, vychází z § 54 odst. 1 tr. zákoníku, a dále je dolní i horní hranice sazby odnětí svobody u mladistvého snížena ve srovnání s výjimečným trestem. Druhý skutek obžalovaný spáchal čtyři dny poté, co dovršil [REDAKCE] let věku, tj. ve věku blízkém věku mladistvých. Je tedy nezbytné mu přiznat polehčující okolnost podle § 41 písm. f) tr. zákoníku. Vyjma toho obžalovanému prospívá, že v průběhu výkonu vazby z vlastní iniciativy začal spolupracovat s obecně prospěšnou společností Podané ruce v souvislosti s tím, že na svobodě škodlivě užíval marihuanu a alkohol, pod jejichž vlivem se dopustil obou projednávaných skutků, a chtěl by se tohoto škodlivého návyku zbavit. Ze zprávy Podané ruce o. p. s., kterou provedl soud prvního stupně v hlavním líčení jako důkaz, vyplynulo, že od [REDAKCE] 2022 obžalovaný absolvoval celkem jedenáct konzultací v rámci kterých se povedlo zlepšit jeho náhled na situaci a zvýšit jeho motivaci k abstinenci. Obžalovanému dále polehčuje, že nebyl doposud soudně trestán a že se doznal k jednání, pro které byl obžalován, byť u skutku pod bodem 1 i nadále popírá úmysl poškozeného usmrtit, a nad svými činy vyjádřil lítost. Doznání a lítost obžalovaného ovšem nelze přeceňovat s ohledem na jasnou důkazní situaci, ve které se k činům přiznal, a na fakt, že sice ústně deklaroval výčitky svědomí a omluvil se poškozenému [REDAKCE] a pozůstalým po usmrceném [REDAKCE], ovšem jeho ústní vyjádření byla reálně především prezentací upřímné lítosti nad sebou samým. Nejvíce obžalovaného totiž tíží, že z výkonu trestu odnětí svobody bude propuštěn za dlouhou řadu let, nikoli to, jak zavrženíhodných jednání se dopustil a že zcela bezdůvodně připravil brutálním způsobem o život mladého muže, který mu k takovému činu nezavdal zholu žádnou příčinu.

32. Ohledně přitěžujících okolností soud prvního stupně správně uzavřel, že vyjma toho, že se obžalovaný dopustil více trestných činů ve smyslu § 42 písm. n) tr. zákoníku, všechny ostatní odsouzeníhodné okolnosti projednávaných případů, tedy že obžalovaný spáchal činy s rozmyslem a předchozím uvážením, že první z nich spáchal ze ziskuchtivosti, druhý zvlášť surovým způsobem a že vraždil opětovně, nalezly svůj odraz jako kvalifikační znaky v podobě zvlášť přitěžujících okolností při právním posouzení obou skutků a nelze k nim proto podle § 39 odst. 5 tr. zákoníku znovu přihlížet při stanovení výměry trestu odnětí svobody v rámci zákonné trestní sazby, která v tomto případě činí dvacet až třicet let odnětí svobody s ohledem na to, že jsou splněny všechny podmínky § 54 odst. 1, 2 tr. zákoníku pro uložení výjimečného trestu, jelikož obžalovaný se dopustil dvou nejzávažnějších zločinů (pokusu majetkově motivované a s rozvahou spáchané vraždy a dokonané úkladné vraždy spáchané zvlášť surovým způsobem) a vykazuje tak negativní osobnostní rysy léčebně neovlivnitelnými (viz závěry výše zmíněných znaleckých posudků zkoumajících duševní stav obžalovaného), že jej lze i přes jeho mladý věk označit za jedince vysoce nebezpečného s velmi špatnou prognózou resocializace, takže k jeho nápravě a k ochraně společnosti bezesporu nepostačuje obecná horní hranice trestní sazby činící podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku dvacet let.
33. S ohledem na shora uvedené je zřejmé, že soud prvního stupně obžalovanému správně ukládal úhrnný trest odnětí svobody podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 54 odst. 1, 2 tr. zákoníku ve výjimečně zvýšené trestní sazbě 20 až 30 let, ovšem nepřiléhavě při absenci významných přitěžujících okolností nezohledněných přímo v právní kvalifikaci obžalovanému, který dovršil teprve [REDAKCE] let věku a první skutek spáchal jako mladistvý, trest vyměřil v horní polovině trestní sazby. Přiměřená výměra trestu odnětí svobody je v její polovině.

Mírnější výměru trestu v dolní polovině sazby podle § 54 odst. 1 tr. zákoníku či trestu v nezpřísněné výměře podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku, jak se toho odvoláním domáhal obžalovaný, vylučuje při absenci významných polehčujících okolností nesporný fakt, že obžalovaný splňuje současně obě alternativně stanovené podmínky pro aplikaci § 54 odst. 2 tr. zákoníku a že prognóza jeho resocializace je velmi špatná. Nelze totiž pomíjet, že jedním ze základních účelů trestu je ochrana společnosti.

34. K odvolacím námitkám státní zástupkyně vrchní soud nad rámec uvedeného už jen stručně konstatuje, že vysoká společenská škodlivost jednání obžalovaného daná zvláště zavrženíhodným způsobem provedení činů a zvláště zavrženíhodnou pohnutkou jsou spolu s obzvláště ztíženou možností nápravy obžalovaného, kterými státní zástupkyně argumentovala ve prospěch svého návrhu na uložení trestu odnětí svobody ve výměře 30 let, tj. na samé horní hranici trestní sazby, důvody, pro které byl obžalovanému, ač se obou skutků dopustil kolem svého osmnáctého roku věku a doposud nebyl soudně trestán, uložen výjimečný trest podle § 54 odst. 1, 2 tr. zákoníku, a to, že byly splněny obě alternativně dané podmínky podle § 54 odst. 2 tr. zákoníku našlo svůj odraz v tom, že obžalovanému byl trest uložen v polovině výjimečně zvýšené trestní sazby i přes absenci přitěžujících okolností.
35. Vycházeje z popsanych zjištění vrchní soud podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ve výroku o trestu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. znovu rozhodl tak, že obžalovaného při nezměněném výroku o vině odsoudil podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku a § 54 odst. 1, 2 tr. zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 25 let, pro jehož výkon ho podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou. Oproti napadenému rozsudku znovu neuložil trest propadnutí věci. Bezprostředním účelem trestu propadnutí věci je odejmout pachateli věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která by mohla sloužit k dalšímu páčání trestných činů, nebo ztížit pachateli podmínky k další trestné činnosti, případně mu odejmout prospěch ze spáchaného trestného činu. Věc byla užita ke spáchaní trestného činu, jestliže za použití této věci, s její pomocí nebo jejím prostřednictvím pachatel naplnil skutkovou podstatu trestného činu. Navíc výrok o propadnutí věci podle § 70 tr. zákoníku musí obsahovat přesné označení věcí, kterých se propadnutí týká, přičemž toto označení je třeba uvést už ve výroku rozsudku (shodně rozhodnutí publikované pod č. 9/1954 Sb. rozh. tr.). Propadnutí 2,86 g sušené rostlinné hmoty zajištěné u obžalovaného uvedenému účelu a nutné formulaci neodpovídá, protože z takto formulovaného výroku není patrné, že jde o přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku.
36. Závěrem přezkumu se vrchní soud zabíral adhezními výroky, které mají svůj původ v napadených výrociích o vině. Odvolatelé tyto výroky žádnou odvolací námitkou nezpochybnili. Naopak je označili za zákonné a správné ze všech úhlů pohledu. Vrchní soud proto pouze stručně konstatuje, že u adhezních výroků sám nezjistil žádnou vadu a že přiznané nároky odpovídají principu co možná úplného odškodnění způsobené nemajetkové újmy i stávající judikatuře. Pokud přesto dva z nich zrušil a znovu o nich rozhodl tak, že podle § 228 odst. 1 tr. ř. obžalovanému uložil povinnost zaplatit jako náhradu nemajetkové újmy za způsobené duševní útrapy 751 780 Kč poškozené [redacted] narozené [redacted] a [redacted] Kč [redacted] narozenému [redacted] a to k rukám matky nezletilého, vedlo jej k tomu zjištění, že po vyhlášení napadeného rozsudku otec obžalovaného za syna každému z těchto poškozených zaplatil na náhradu škody 5 000 Kč. Protože jmenovaní poškození ani jejich zmocněnec nebyli přítomni veřejnému zasedání a nemodifikovali uplatněný nárok na náhradu nemajetkové újmy, podle § 229 odst. 2 tr. ř. poškozené se zbytkem uplatněného nároku odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních.
37. Na základě shora podrobně rozebraných skutkových a právních závěrů Vrchní soud v Praze jako soud pro mládež napadené rozhodnutí soudu prvního stupně částečně zrušil ve výroku o trestu a ve dvou adhezních výrociích a ve stejném rozsahu pak sám znovu rozhodl způsobem uvedeným ve výroku tohoto rozsudku. Rozhodoval z podnětu obou odvolání (*pozn. napadený rozsudek lze*

obecně změnit ve prospěch obžalovaného i z titulu odvolání státního zástupce podaného v jeho neprospěch), a proto podle § 256 tr. ř. odvolání státní zástupkyně nezamítal, ačkoli se s tam uvedenými námitkami neztotožnil (viz rozhodnutí publikované pod č. 20/1985 Sb. rozh. tr.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

Lze proti němu podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení opisu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud jako soud pro mládež.

Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch mladistvého, mladistvý pak pro nesprávnost výroku, který se jej bezprostředně dotýká.

Mladistvý může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Důvody, pro které lze dovolání podat, jsou uvedeny v § 265b trestního řádu, nutný obsah dovolání je uveden v § 265f trestního řádu.

Praha 13. července 2023

JUDr. Pavla Augustinová v. r.
předsedkyně senátu



